

Lääkehoidon tiedonhallinnan jaoksen tilannekatsaus - Työpaketit 1-3

Riikka Vuokko

10.2.2022

Lääkehoidon tiedonhallinnan kehittämiskohteet

TP1 Ajantasaisen ja kattavan Kanta-lääkityslistan valmistelu ja käyttöönotto

TP2 Keskitetyn lääketietovarannon toimintaedellytysten selvittäminen

TP3 Lääkehoidon tiedon hyödyntämisen kehittämistarpeet ja tiekartan laatiminen

TP4 Lääkehoidon tiedonhallinnan ja toiminnan kehittämisen mahdollistava säädöspohjan uudistamistyö

LÄÄKEHOIDON TIEDONHALLINNAN JAOS: ohjaus ja koordinaatio, viranomaisyhteistyö

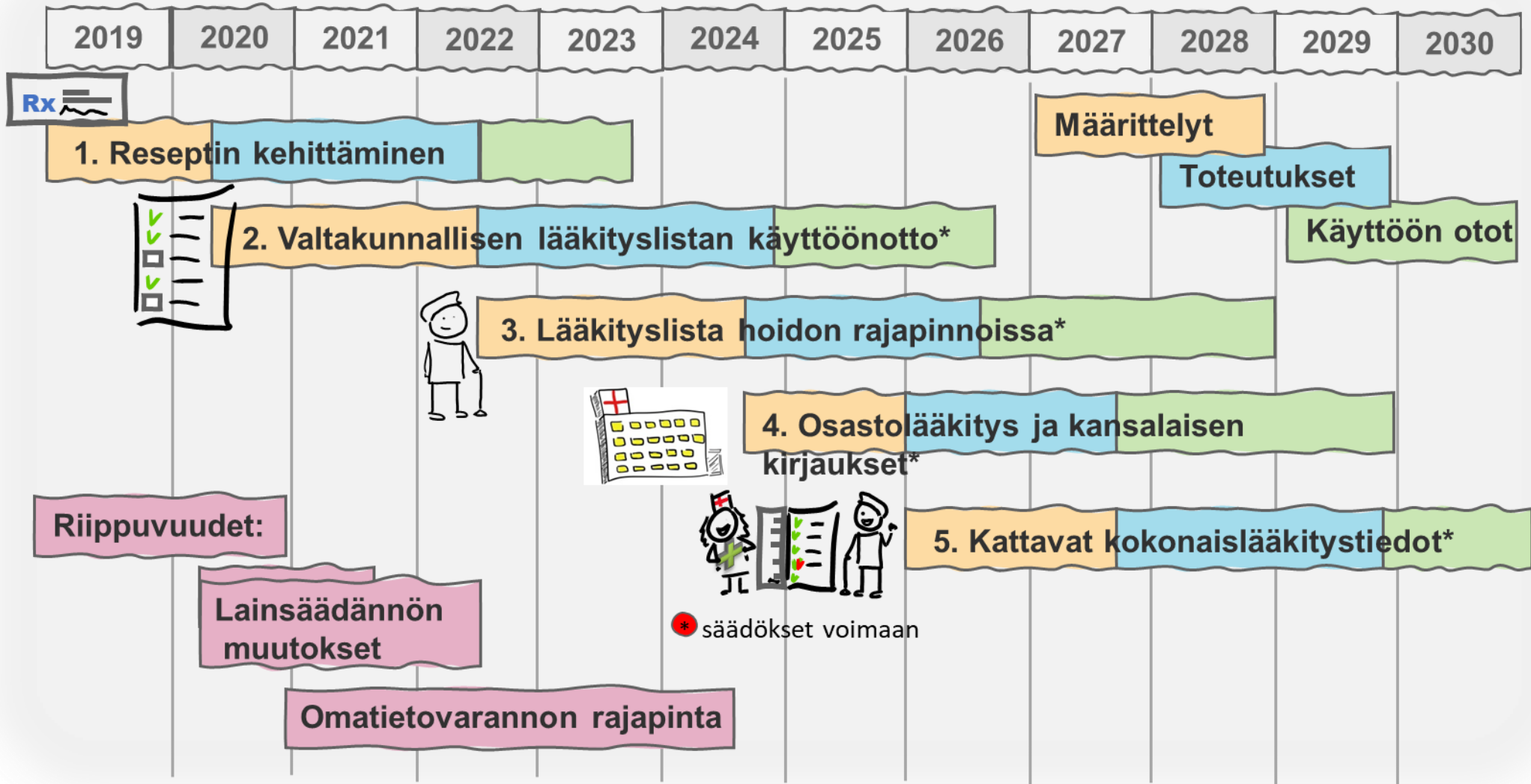

TP1: Lääkityslistan edistäminen

Lääkityslistan toiminnallinen ja tekninen valmistelu etenee edelleen aikataulussa

- Vaiheen 1 käyttöönotot käynnistyvät: ainoataan yhdeltä järjestelmätoimittajalta puuttuu enää vastaus
- Vaiheen 1 koulutukset myös käynnissä
- Vaiheen 2 eteneminen sidoksissa lainsäädäntöuudistukseen (TP4)
- Vaiheen 3 esivalmistelut käynnistyvät

Lääkityslistan kokonaisaikataulu ja vaiheistus

Lääkityslistan valmisteluaikatauluja tarkennettu

Vaihe 2: Kanta-lääkityslistan kehittäminen

Vaiheet alkavat: A) Määrittely: Q3/2020, B) Toteutus: Q3/2022, C) Käyttöönnotot: Q4/2024

Tuotettavien dokumenttien alustava aikataulutus:

Dokumentti	Vastuu	Valmis viimeistään
1a Yleiskuvaus	THL	Q3-4/2021 > Q1/2022
1b Sanasto	THL	Q3-4/2021 > Q1/2022
2 Toimintokuvaukset	THL	Q3-4/2021 > Q1/2022
3 Lainsäädäntö	STM	Q1/2022* Q3/2022**
4a Tietosisällöt	THL	Q2/2022
4b Toiminnalliset / Tekniset Määrittelyt	KELA	Q3-Q4/2022
5a Toimintamallit / Kirjaamisohjeet	THL	Q4/2023
5b Viranomaismääräykset / -ohjeet	THL / FIMEA / VALVIRA	Q4/2023

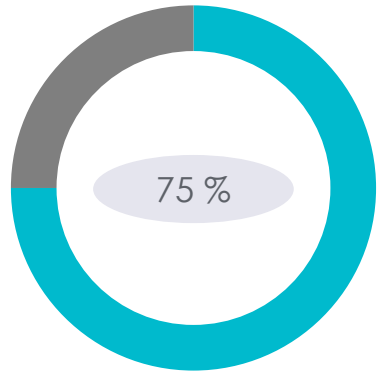
* Valmis "hyväksymisprosessiin" (valiokuntakäsittelyihin ym.), ** Hyväksytty

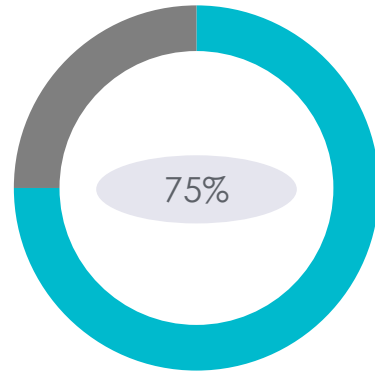
Riskienhallinta

- **Riskinä säädösvalmistelun viivästyminen, resurssit, järjestelmätoimittajien aikataulut**
  - **Toimenpiteet**
    - Säädosmuutostarpeiden kokoaminen aloitettiin syksyllä 2020
    - Asiakkaiden eli sote-toimijoiden ja apteekkien sekä potilasjärjestöjen säännölliset työpajat 10/2020 lähtien
    - 1/2021 lähtien STM:n vetämä säädösvalmisteluryhmä (STM-THL-Kela-Fimea-Valvira)
    - 2.6.2021 lähtien THL:n vetämät viranomaisten (STM-THL-Kela-Fimea-Valvira) linjauspalaverit
    - 4.11.2021 sidosryhmätilaisuus (STM-THL-Kela) sairaanhoitopiirien johtajille, johtaville ylilääkäreille ja tietohallintojohtajille
      - 2.12. tiedote päättäjille samasta aiheesta
- Tiivistetty viestintää myös järjestelmätoimittajille; jatketaan viestintätoimenpiteitä hyvien kokemusten pohjalta

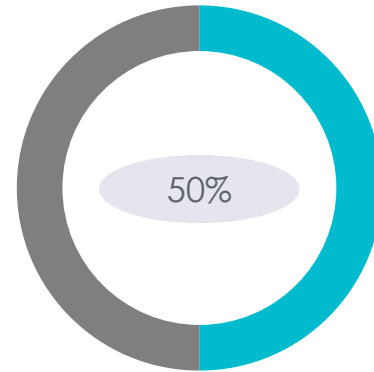
TP2: Lääketietovarannon ratkaisukuvaus

ORGANISOITUMINEN

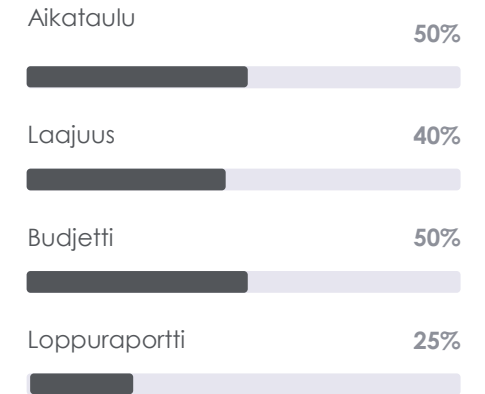

PERIAATTEELLINEN
TASO

LOOGINEN JA
KÄSITTEELLINEN TASO

Projektin eteneminen

TAVOITTEET

muodostaa kattava perusta kansalliseen päätöksentekoon ja syventää aiemman selvityksen kuvausta, jotta voidaan tehdä tarkoituksenmukaiset päätökset kansallisen lääketietovarannon kehittämisestä.

STM
tilaaja

6
Keskeiset virastot /
laitokset

>50
Tunnistetut
asiakasryhmät

BUSINESS MODEL CANVAS: Lääketietovaranto (Luonnos)

Keskeiset toimijat

(primaaridata & lähdejärjestelmät)

Fimea

Kela

Hila

Valvira

THL

Ruokavirasto

EMA

Lääkeyritykset

Maahantuojat

Lääketukkukaupat

Kulutukseen luovuttajat

Loppukäyttäjän tuotteet ja palvelut

- Lääketietoportaali
  - esim. verkkosivut, hakupalvelut, raportointi, avoin data
- Lääketietokanta
- Viranomaisten käyttöliittymä

Henkilöresurssit

- Pysyvä poikkihallinnollinen operatiivinen ohjausrakenne
- Tuoteomistaja
- Tietopalvelutuotannon tiimit
- Asiakasyhteistyö

Arvolupaus

Yhteinen kansallinen lääketietovaranto

- tarjoaa yhteentoimivat valmiste- ja markkinatiedot, toimintamallit ja tekniset ratkaisut
- kehittyy ketterästi vastaamaan erilaisia tarpeita

Toiminta-alue ja palvelualueet

- Kansallinen toiminta ja hyvinvointialueet
  - Lääkehoito- ja logistiikka
  - Palveluiden suunnittelu, arviointi, ohjaus, valvonta, varautuminen, tiedolla johtaminen
  - viranomaisten selvitys ja suunnittelutehtävät
- Kansainvälinen toiminta
  - Rajat ylittävä hoitoon liittyvä tiedonvaihto (esim. resepti, potilasyhteenveto)
  - Viranomaisten välinen raportointi
  - Varautuminen ja saatavuus

Asiakkaat

(tiedon hyödyntäjät)

- Lääkkeiden käyttäjä, omainen, huoltaja
- Eläimen omistaja/haltija
- Ammattihenkilöt
- Tietojärjestelmätoimittajat
- Muut terveysteknologiayritykset
- Kanta ja muut valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut
- Avohuollon apteekit
- Sairaala-apteekit
- Sote-toimintayksiköt
- Ministeriöt, virastot ja laitokset
- Hyvinvointialueet
- Kansainväliset viranomaisorganisaatiot
- Lääkeyritykset
- Kaupalliset lääkeinformaatiopalvelut
- Yliopistot ja konsulttitoimistot

Kustannusrakenne (täsmentyy osaa kustannushyötyanalyysiä)

- Kehitys
  - Säädosvalmistelu
  - Organisaatiokohtaisten kehittämissuunnitelmien toimeenpano
  - Tietopalvelut
- Ylläpito ja jatkokehitys

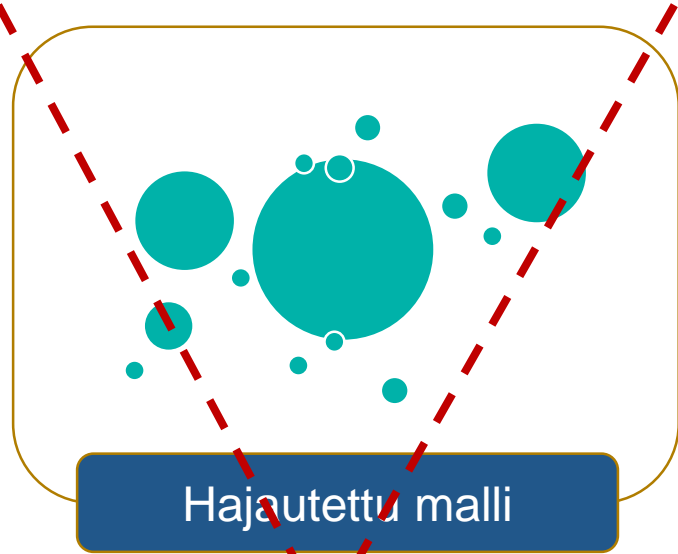
Tulovirrat (arvioitava osana kustannushyötyanalyysiä)

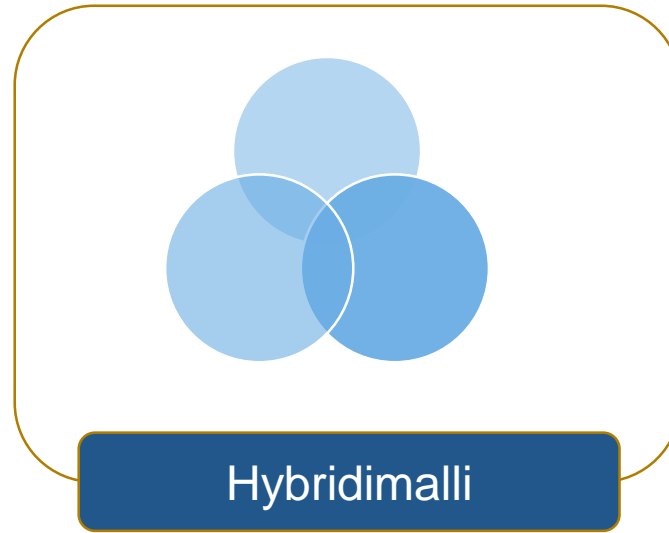
- Budjettirahoitus (STM ja MMM?), esimerkiksi
  - Kehitys
- Asiakasmaksut
  - Ylläpito, asiakasrajapinnat ja käyttöliittymät?
- Viranomaismaksut
  - Ylläpito ja jatkokehitys, viranomaiskäytön rajapinnat ja käyttöliittymät
- Lisensoitavat tietotuotteet?

Vaihtoehdot lääkevalmisteen tiedonhallinnan kehittämiseksi

- Nykytilassa jatkaminen
- Lääkevalmisteen tiedonhallinnan ohjaus säilyy nykyisellään.
- Kehittämistä tehdään organisaatiokohtaisesti ilman yhdessä päivitettyä kokonaisarkkitehtuuri

- Yhteistyö on sovittu kokonaisarkkitehtuurin perusteella
- Jokainen organisaatio
  - huolehtii siitä, että yhteiset tavoitteet saavutetaan
  - vastaa itse resurssien riittävydestä.
- Keskeiset palvelut tuotetaan nimetyn viranomaisen toimesta
  - Kanta Lääketietokanta
  - Viranomaisen käyttöliittymä lääkemarkkinatietoon.

- Lääkevalmisteen tiedonhallinnan ohjaus, kehittäminen ja toimeenpano on vastuutettu yhteisen kokonaisarkkitehtuurin perusteella.
- Lääketietovarannon omistaja vastaa lääkevalmisteen tiedonhallinnan kokonaisuudesta.
- Tiedonhallintaan ja lääketietovarannon kehittämiseen ja ylläpitoon on yhteistä kohdennettua resurssia.

Riskienhallinta

Riski	Tilanne
Avainhenkilöiden eri syistä johtuvat poissaolot	✓
Keskeiset viranomaiset eivät osallistu projektiin aktiivisesti	✓
Työryhmiin osallistuminen on edustuksellista	✓
Sidosryhmien erilaiset odotukset ja muutosvastarinta	✓
STM:n ja virastojen/laitosten johdon tuki puuttuu	?
Epäselvyydet tiedonhallinnan rooleissa	✗

Keskustelut käynnissä

= riski ei ole toteutunut

= riski toteutumassa, hallintatoimenpiteistä sovittava

= tilanne epäselvä, hallintatoimenpiteitä tarvitaan

TP3: Lääketiedon hyödyntämisen selvitys

A. Esiselvitys

- Haastatteluja vielä tammikuussa
  - Nostoina lääkehoidon indikaattorien kehitystarpeet, esim. vaikuttavuus- ja kustannusvaikuttavuustietoon keskittyvät indikaattorit. Vaikuttavuustiedon osalta on ehdotettu esimerkiksi PROM- (patient reported outcome measures) ja/tai PREM-tietojen (patient reported experience measures) keräämistä.
  - Toisena esimerkkinä on potilasturvallisuuteen liittyvien tietojen kerääminen.
  - Haastateltavat ovat tunnistaneeet myös käytännön haasteita tiedon hyödynnettävyydessä.
- Raporttiluonnos 7.2.
- Tulokset käytettävissä maaliskuussa

B. Kehittämisen tiekartta

- Toimeksiantona käynnistyen kevään kuluessa 2022
- Työsuunnitelma/tehtävät tarkentuvat esiselvityksenkin pohjalta
- Jaoston evästyksiset tehtävistä, rajauksista, painotuksista

stm.fi ›
@STM_Uutiset ›

Kiitos!

Riikka Vuokko
@gov.fi

